

SOS2200, våren 2016

Forelesere: Fredrik Engelstad (emneansvarlig), Inger Marie Hagen, Jon Rogstad

Kort om emnet

I SOS2200 vil du opparbeide kunnskap om sentrale begrep og modeller i forskningen på organisasjoner. Du vil også stimuleres til å utvikle motforestillinger som utfordrer konvensjonelle forståelser. Emnet gir en oversikt over temaer som ledelse, makt, beslutninger, endring, læring, struktur, kultur og forholdet til omgivelsene. Emnet dreier seg om formelle organisasjoner i offentlig og privat sektor i moderne samfunn. Emnet er orientert mot norsk arbeidsliv, men også preget av sammenligning med arbeidsorganisasjoner i forskjellige land.

Emnet gir kunnskaper som er nyttige i alle deler av arbeidslivet, i privat så vel som offentlig sektor. Det gjelder like mye for studenter som sikter seg inn mot lederoppgaver som for dem som mest vil ivareta faglige oppgaver i sitt yrkesliv.

Hva lærer du?

Kunnskap

Du skal:

- tilegne deg sentrale teorier og analytiske perspektiver om organisasjoner
- bli kjent med resultatene fra empirisk forskning om organisasjoner og arbeidsliv.
- bli kjent med kritiske tilnærminger innenfor og fremveksten av organisasjonssosiologien.

Ferdigheter

Du skal:

- tilegne deg begreper og metoder som gir mulighet til bedre forståelse av foreliggende undersøkelser og å gjennomføre egne undersøkelser av organisasjoner.
- tilegne deg begreper og innsikt som gir mulighet til å kunne bidra til å utvikle og endre konkrete organisasjoner (sosiologi som kunnskapsgrunnlag for konkret utviklingsarbeid).
- opparbeide evne til vurdering av foreliggende analytiske perspektiver på organisasjon, og på forskning på organisasjoner (om hvordan arbeid og produksjon ledes og organiseres).

Generell kompetanse

Emnet gir innsikt i hvordan bedrifter, offentlige etater og frivillige organisasjoner er organisert og ledet og hvordan de tilpasser seg endringer i omgivelsene. Denne innsikten gir godt grunnlag for videre studier av organisasjoner og for å arbeide med konkrete organisasjonsspørsmål i bedrifter, etater og frivillige organisasjoner. I likhet med andre BA-emner skal også dette bidra til kulturell og demokratisk allmennutdannelse, og etiske holdninger (som saklig og god henvisningsskikk).

Pensum/læringskrav

Bøker:

Jacobsen, Dag Ingvar og Thorsvik, Jan (2007): *Hvordan organisasjoner fungerer*, 4. utgave. Fagbokforlaget. Kap: 1-6, 9-12. Totalt: 340 sider

Ellingsæter, Anne Lise (2009): *Vår tids moderne tider*. Universitetsforlaget, Oslo. Kap. 3-10. Totalt 150 sider

Grey, Chris (2009): *A very short, fairly interesting and reasonably cheap book about organizations*. SAGE, London, 171 sider

Lysgaard, Sverre (2001): *Arbeiderkollektivet*, Universitetsforlaget, Oslo. Innledning (Ragnvald Kalleberg) kap. 3, 4 og 5: Totalt 131 sider.

Artikler:

Engelstad, Fredrik (2009). Børs og katedral. I Henrik G Bastiansen, Bernt Hagtvet, Guri Hjeltnes, Knut Lundby & Helge Rønning (red.), *Det elegante uromoment. Hans Fredrik Dahl og offentligheten: festskrift på 70-årsdagen*. Pax Forlag. s. 196-210. 15 sider. **På Fronter**

*Mintzberg, Henry (1980): "Structure in 5's: A Synthesis of the Research on Organization Design", in *Management Science*, vol. 26, nr. 3, s. 322-241 (19 sider)

@ [NOU 2010:1 Medvirkning og medbestemmelse i arbeidslivet](#) . Kap. 3 om utviklingstrekk i norsk arbeidsliv, kap. 5 om utviklingen av medbestemmelsesordninger og kap. 9 om medvirkning og medbestemmelse i dagens Norge. 63 sider Tilgjengelig på internett

@ Rogstad, Jon og Kari Nyheim Solbrække (2012): "Velmenende likegyldighet? Konflikt og integrasjon i et flerkulturelt sykehus". *Sosiologisk tidsskrift* nr. 4, s. 315-333. 18 sider. [Tilgjengelig på internett](#)

*Weber, Max (1971). *Byråkrati. I Makt og byråkrati*. Oslo: Gyldendal, s. 107-128. 22 sider.

Samlet pensum 939 sider

Jacobsen og Thorsvik var på pensum 2014, men ikke 2015

Weber er ny (men gammel på mange pensumlister)

Følgende tatt ut fra 2015:

Eriksson-Zetterquist, Ulla, Thomas Kalling, Alexander Styhre, Kristin Woll (2014): *Organisasjonsteori*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (300 sider).

*Bryde (2013): "Praksis som sosiologisk metode» I *Hvordan teoretisk innsikt og forståelse kan bidra i praktisk endrings- og utviklingsarbeid*. (21 sider)

*Kalleberg, Ragnvald (1984): "Demokratisering av foretak", s. 367-404 i W. Lafferty og B. Hagtvatn, red., *Demokrati og demokratisering*. Oslo: Aschehoug Forlag. (37 sider)

*Swedberg, Richard (2009): "Tocqueville as a Pioneer in Organization Theory", s. 19-61 i P. S. Adler, red., *The Oxford Handbook of Sociology and Organization Studies. Classical Foundations*. Oxford: Oxford University Press. (22 sider)

@Tynell, Jesper (2002): "'Det er min egen skyld" – nyliberale styringsrationaler indn for Human Resource Management", s. 7-24 i Tidsskrift for ARBEJDSLIV, nr. 2. (17 s.) [Tilgjengelig på internett](#)

Foreløpig timeplan

Uke	Tema	Foreleser	Pensum
4	Introduksjon	FE	J&T kap. 1; Grey, kap. 1 og 2
5	Beslutningsprosesser og strategi	FE	J&T kap. 2 og 9
6	Organisasjonsstruktur	FE / PdG	J&T kap 3; Weber; Mintzberg
7	Organisasjoners omgivelser	IMH	J&T kap 6, Grey kap. 5; Mintzberg
9	Makt og endring	FE	J&T kap. 5; Grey konklusjon
10	Ledelse	JR	J&T kap 12; Mintzberg
11	Læring i organisasjoner	JR	J&T kap 10 og 11
13	Organisasjonskultur	JR	J&T kap 4; Grey kap 3; Rogstad og Solbrække
14	Arbeidslivets tidsforståelse	IMH	Ellingsæter, kap. 3-10
15	Sosiale grupper og medvirkning	IMH	Lysgaard, innledning, kap 3-5; NOU 2010:1